

Vergaderjaar 2019–2020

35 165

Verkiezingen

Nr. 19

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN
KONINKRIJKSRELATIES**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 december 2019

Met deze brief reageer ik op de motie¹ van de leden Van der Molen en Middendorp, waarin gevraagd is om zo spoedig mogelijk over te gaan tot aanbesteding van een nieuw digitaal hulpmiddel voor het berekenen van de verkiezingsuitslag en de Tweede Kamer daarover vóór 15 december 2019 te informeren.

De aanbesteding en ontwikkeling van een nieuw digitaal hulpmiddel om de uitslag van de verkiezingen te berekenen, heeft binnen het transitie-traject (dat dit voorjaar in gang is gezet) de hoogste prioriteit². Er wordt al het mogelijke gedaan om volgend voorjaar de aanbesteding van start te laten gaan. Ik zal uw Kamer informeren over de voortgang van dit traject.

Het digitale hulpmiddel voor de uitslagberekening bestaat uit een aantal elementen, te weten de programmatuur voor het optellen van de stemmen en het berekenen van de zetelverdeling, computers om de programmatuur te gebruiken, de technische infrastructuur, en de procedures/processen die waarborgen dat de programmatuur op een betrouwbare manier gebruikt kan worden. Naar al deze elementen wordt voor de volgende herindelingsverkiezingen van november 2020 en de verkiezingen van de Tweede Kamer van 2021 gekeken.

De programmatuur voor het berekenen van de uitslag wordt voor de volgende verkiezingen vernieuwd³. Het gaat daarbij niet om een «update» van de programmatuur. Er wordt een volledig nieuwe versie van de programmatuur ontwikkeld die bijvoorbeeld ook een functionaliteit bevat om de telbestanden te versleutelen.

¹ Kamerstuk 35 300 VII, nr. 23

² Kamerstuk 35 165, nr. 10

³ Kamerstuk 35 165, nr. 10

Met de VNG is voorts afgesproken dat de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) van de VNG het centrale meldpunt is voor risico's en kwetsbaarheden rondom het verkiezingsproces bij gemeenten. De IBD ondersteunt gemeenten desgevraagd bij het analyseren van de eigen processen en procedures, adviseert op basis van meldingen over mogelijke additionele maatregelen en kan de gemeenten handreikingen daarvoor bieden.

De concrete voorschriften voor de computers, de technische infrastructuur en de procedures/processen die de Kiesraad geeft voor het gebruik van de programmatuur om de uitslagberekeningen te maken, worden in aanloop naar de komende verkiezingen tegen het licht gehouden. Naleving van de voorschriften is belangrijk voor het betrouwbare gebruik van de programmatuur. Het is dus van belang dat de voorschriften voor de gemeenten goed geïmplementeerd kunnen worden. De IBD adviseert de gemeenten bij het implementeren van deze voorschriften. De Kiesraad wil verder bezien, gezien de voorgenomen⁴ wijzigingen van het proces van de uitslagberekening, of hiervoor een controleprotocol gebruikt zou kunnen worden.

Ik zal de Tweede Kamer voor de zomer van 2020 nader informeren over de voorbereidingen voor de verkiezingen van november 2020 en maart 2021.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.W. Knops

---

⁴ Wetsvoorstel Nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen.